ธาวินทร์ ลีลาคุณารักษ์

InstallShield express for Delphi

เป็นโปรแกรมที่มีขั้นตอนการใช้งานไม่ยุ่งยาก ให้ผลงานที่มีประสิทธิภาพระดับอินเตอร์

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เราสร้างขึ้นทุกวันนี้มักจะเป็นโปรแกรมที่มีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนมากกว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างในยุคก่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรแกรมที่ทำงานบนวินโดวส์ ซึ่งการจะเคลื่อนย้ายโปรแกรมหรือนำโปรแกรมที่เราสร้างไปจำหน่ายจ่ายแจกให้แก่ผู้ใช้ทั่วไปโดยการคัดลอกแฟ้มต่าง ๆ หรือเขียนแบตช์ไฟล์สำหรับติดตั้งโปรแกรมที่เคยทำในยุคก่อน ๆ นั้น ถึงตอนนี้วิธีการดังกล่าวดูจะไม่มีประสิทธิภาพและไม่ดีเท่าที่ควรแล้วครับ

และด้วยสาเหตุเนื่องจากความซับซ้อนของโปรแกรมที่เราสร้างขึ้น รวมถึงความยุ่งยากในการนำโปรแกรมไปติดตั้งยังคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ นี่เองครับ ที่ทำให้ทางผู้ผลิตคอมพายเลอร์จึงได้พยายามเตรียมโปรแกรมที่ใช้ช่วยในการทำชุดติดตั้งโปรแกรมมาให้ ซึ่งจะช่วยให้เราไม่ต้องเสียเวลาและยุ่งยากในการจัดทำแผ่นติดตั้งของโปรแกรมที่เราสร้างขึ้นด้วยตัวเอง

InstallShield express

ชื่อของ InstallShield นั้นเชื่อว่าหลายท่านคงจะคุ้นเคยเป็นอย่างดี เพราะโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการผลิตออกมาจำหน่ายในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้ชุดติดตั้งโปรแกรมที่สร้างด้วยเครื่องมือจัดทำชุดติดตั้งของ InstallShield แทบทั้งสิ้น

สำหรับโปรแกรมช่วยจัดสร้างชุดติดตั้งโปรแกรมที่ผมนำรายละเอียดการใช้งานมาเสนอในครั้งนี้ จะเป็นโปรแกรม InstallShield express for Delphi ที่มากับแผ่นต้นฉบับของ Borland Delphi version 2.0 ซึ่งโปรแกรม InstallShield express ชุดนี้เป็นโปรแกรมที่มีขั้นตอนการใช้งานไม่ยุ่งยาก และให้ผลงานที่มีประสิทธิภาพระดับอินเตอร์ฯทีเดียว ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้ครับ

ลักษณะการทำงานของโปรแกรม

เมื่อเราเตรียมจะจัดทำชุดติดตั้งให้กับโปรแกรมประยุกต์โปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งด้วย InstallShield express ชุดนี้ โปรแกรม InstallShield express จะเตรียมงานไว้เป็นหัวข้อตามลำดับให้เราดำเนินการ ในส่วนที่เรียกว่า Yellow Page Checklist หรือ Setup Checklist ของโปรแกรม ซึ่ง Yellow Page Checklist นี้จะมีทั้งหมดสองหน้าด้วยกัน

ในหน้าแรกของ Yellow Page Checklist จะเป็นหัวข้องานสำหรับกำหนดรายละเอียดของชุดติดตั้งที่จะให้โปรแกรม InstallShield express ช่วยสร้างให้ รวมถึงการจัดทำแผ่นสำหรับติดตั้งโปรแกรมที่เราสร้างขึ้นจะอยู่ที่หน้าแรกนี้

ส่วนในหน้าที่สองจะเป็นหัวข้อสำหรับใช้ทดสอบการทำงานของชุดติดตั้งที่โปรแกรม InstallShield express จัดทำไว้ให้ก่อนที่จะไปใช้งานจริง และใน Yellow Page Checklist หน้าที่สองนี้จะมีหัวข้อสำหรับคัดลอกข้อมูลของชุดติดตั้งที่ถูกสร้างไว้ในฮาร์ดดิสค์ลงแผ่นดิสเกตต์หรือมีเดียอื่น ๆ เพื่อใช้ในการจัดจำหน่ายไว้ให้เราดำเนินการได้สะดวกยิ่งขึ้นด้วย

การกำหนดรายละเอียดในการทำชุดติดตั้ง

ในขั้นตอนของการสร้างชุดติดตั้งของโปรแกรมประยุกต์นั้น โปรแกรม InstallShield express จะให้เราดำเนินการตามหัวข้องานต่าง ๆ ที่โปรแกรมเตรียมไว้ให้ใน Setup Checklist โดยที่หัวข้องานที่เราต้องดำเนินการจะถูกแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะของงาน

ซึ่งในการกำหนดข้อมูลที่จะให้โปรแกรม InstallShield express ช่วยจัดทำชุดติดตั้งให้นี้ โปรแกรม InstallShield express จะเตรียมไดอะล็อกสำหรับให้เรากำหนดข้อมูลไว้เป็นชุด ๆ ตามจำนวนกลุ่มที่ปรากฏใน Set Checklist และในไดอะล็อกชุดหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยลิ้นชีตตามหัวข้อย่อยที่ปรากฏในอยู่กลุ่มของหัวข้องานที่เราต้องทำ

และเมื่อเราดำเนินการใส่ข้อมูลลงในไดอะล็อกที่โปรแกรม InstallShield express จัดเตรียมไว้ให้แล้ว ที่หน้ารายการของหัวข้องานบน Setup Checklist จะมีเครื่องหมายถูกปรากฏขึ้น หมายถึงงานในหัวข้อดังกล่าวมีการใส่ข้อมูลไว้พร้อมแล้ว และในการกำหนดรายละเอียดของชุดติดตั้งที่เราจะให้โปรแกรม InstallShield express ช่วยสร้างให้นี้ เราต้องกำหนดข้อมูลให้ครบทุกหัวข้อตามลำดับที่โปรแกรมแนะนำ ตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โปรแกรม InstallShield express จึงจะสามารถจัดทำชุดติดตั้งโปรแกรมให้เราได้อย่างสมบูรณ์

สำหรับหัวข้องานที่เราต้องกำหนดรายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่จะใช้ทำชุดติดตั้งโปรแกรมจะอยู่ที่ Setup Checklist หน้าแรกทั้งหมด โดยข้อมูลที่เราต้องกำหนดในหัวข้องานในกลุ่มต่าง ๆ มีดังนี้

Set the Visual Design

เป็นกลุ่มของหัวข้องานที่ให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับตัวโปรแกรมประยุกต์ที่เราจะให้โปรแกรม InstallShield express ช่วยจัดทำชุดติดตั้งโปรแกรมให้ ซึ่งประกอบด้วย 3 หัวข้อย่อยคือ

- **Application Information** สำหรับบอกให้โปรแกรม InstallShield express รับรู้ว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เราสร้างขึ้นนั้นอยู่ในส่วนใดของฮาร์ดดิสก์ ซึ่งโดยทั่วไปเราจะนำโปรแกรมที่เราสร้างไปไว้ในไดเรคทอรีที่เป็นที่เก็บของโปรแกรม เมื่อโปรแกรมดังกล่าวถูกติดตั้งในคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ

- **Main Window** จะให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าจอหลักของชุดติดตั้ง เช่น สีพื้นหน้าจอของชุดติดตั้ง โลโก้ที่จะใช้ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของโปรแกรม เป็นต้น

- **Features** เป็นการกำหนดให้โปรแกรม InstallShield express นำเครื่องมือ Uninstall รวมเข้าไปในชุดติดตั้งด้วยหรือไม่

Specify Component and Files

เป็นกลุ่มที่ใช้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มของโปรแกรมประยุกต์ที่กำลังจัดทำชุดติดตั้งหลังจากที่โปรแกรมดังกล่าวถูกติดตั้งบนเครื่องอื่น ๆ ซึ่งมีงานอยู่ 3 หัวข้อคือ

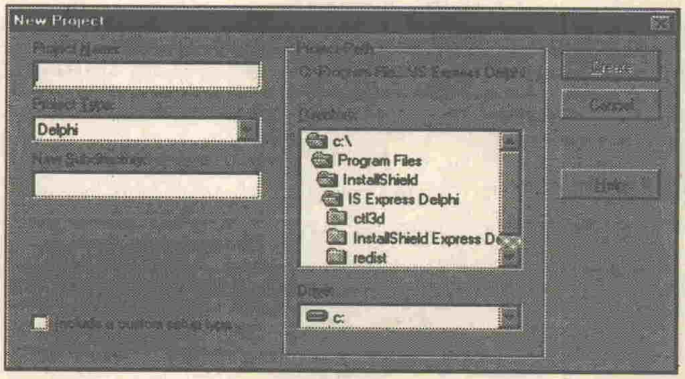

รูปที่ 1
ไดอะล็อกสร้างชุดติดตั้งชุดใหม่

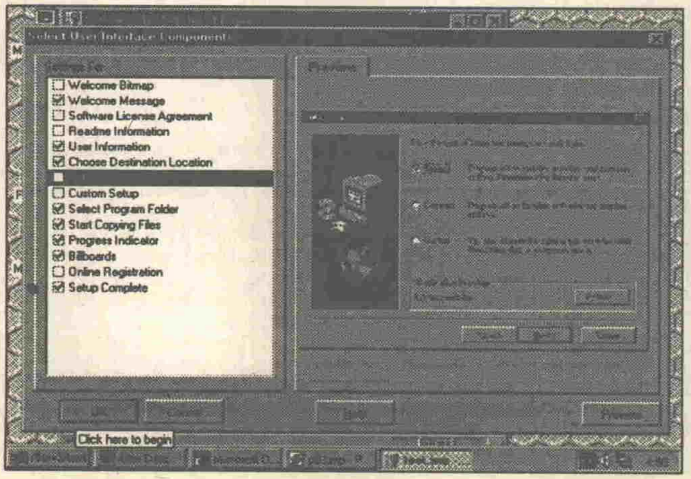

รูปที่ 2
ไดอะล็อกกำหนดรายละเอียดของกลุ่ม Select User Interface Component

- **Groups and Files** สำหรับกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มของโปรแกรมประยุกต์ที่เรากำลังทำชุดติดตั้ง

- **Component** เป็นหัวข้อสำหรับกำหนดรายละเอียดของแฟ้มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของโปรแกรมที่กำลังทำชุดติดตั้ง เช่น รายละเอียดตัวโปรแกรม, Help File หรือตัวอย่างของโปรแกรม เป็นต้น

- **Setup Type** จะเป็นการกำหนดตัวเลือกชนิดของการติดตั้ง ซึ่งการติดตั้งโปรแกรมที่เราพบทั่ว ๆ ไปจะมี 3 อย่างคือ Typical, Compact และ Custom ที่จะให้ผู้ใช้เลือกตอนติดตั้งโปรแกรม

Select User Interface Component

เป็นกลุ่มที่ใช้สำหรับกำหนดหน้าตาของไดอะล็อกที่จะปรากฏระหว่างที่ดำเนินการติดตั้งโปรแกรม โดยโปรแกรม InstallShield express ได้เตรียมไดอะล็อกแสดงขั้นตอนการติดตั้งโปรแกรมที่เป็นมาตรฐานไว้ให้เลือกดังตัวอย่างในรูปที่ 2 เราสามารถเลือกใช้และปรับแต่งไดอะล็อกต่าง ๆ ได้ตามที่เราต้องการ

Select InstallShield Object for Delphi

เป็นกลุ่มที่ใช้กำหนดเครื่องกลที่โปรแกรมที่เราสร้างขึ้นจะต้องใช้ระหว่างการทำงานของโปรแกรม โดยโปรแกรม InstallShield express for Delphi ได้เตรียมเครื่องกลที่โปรแกรมที่สร้างด้วย Delphi จะต้องใช้ไว้ 3 อย่าง แต่ถ้าโปรแกรมที่เราสร้างขึ้นนั้นมีการใช้กลไก (engine) อื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ เราสามารถกำหนดเพื่อเติมได้ในหัวข้อ Advanced Option ของกลุ่มนี้ครับ

Make Registry Changs

เป็นกลุ่มที่ใช้สำหรับกำหนดรายละเอียด Registry ของโปรแกรมที่กำลังจะจัดทำชุดติดตั้ง ซึ่งโดยทั่วไปถ้าโปรแกรมที่เราสร้างขึ้นไม่มีการกำหนดรายละเอียดของ Registry ไว้ โปรแกรม InstallShield express จะกำหนดเป็นค่า Default มาให้อัตโนมัติ แต่ถ้าโปรแกรมของเรามีการกำหนดรายละเอียดบางอย่างใน Registry ของโปรแกรม ก็สามารถแก้ไขรายละเอียดได้ที่ส่วนนี้ครับ

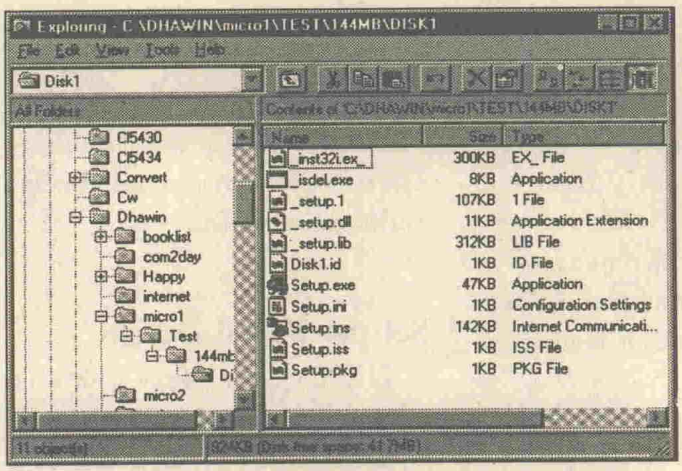

รูปที่ 3 แฟ้มต่าง ๆ ที่ปรากฏในชุดติดตั้งที่ InstallShield express สร้างขึ้น

Spectfy Folders and Icons

เป็นกลุ่มที่ใช้กำหนดชื่อของกลุ่มของโปรแกรม (Folder) ที่กำลังจัดทำชุดติดตั้ง รวมถึงการเลือกไอคอนที่จะใช้กับโปรแกรมหลังติดตั้งลงในคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ ด้วย

Run Disk Builder

หัวข้องานในกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มสุดท้ายที่เราต้องดำเนินการ โดยในส่วนนี้จะเป็นการบอกให้โปรแกรม InstallShield express สร้างชุดติดตั้งตามรายละเอียดที่เรากำหนดไว้ในหัวข้อต่าง ๆ ข้างต้น ซึ่งหลังจากที่โปรแกรม InstallShield express ดำเนินการจัดสร้างชุดติดตั้งให้เราเสร็จสมบูรณ์ โปรแกรมจะแสดงเป็นรูปแผ่นดิสก์ตามจำนวนแผ่นดิสเกตต์ที่จะต้องใช้

งานอื่น ๆ

สำหรับหัวข้องานที่เหลือในหน้าที่สองของ Setup Checklist จะเป็นหัวข้อที่ใช้ทดสอบการทำงานของชุดติดตั้งที่โปรแกรม InstallShield express สร้างขึ้นว่าทำงานตรงตามที่เราต้องการหรือไม่ เราจะทำการทดสอบหรือไม่ก็ได้

ส่วนอีกหัวข้อหนึ่งจะเป็นหัวข้อสำหรับคัดลอกข้อมูลจากชุดติดตั้งโปรแกรมที่ได้จากฮาร์ดดิสค์ลงแผ่นดิสเกตต์ แต่งานในหัวข้อนี้เราสามารถใช้วิธีการคัดลอกด้วยวิธีอื่น ๆ แทนได้ ซึ่งแล้วแต่ความสะดวกครับ

สำหรับความจำเป็นที่จะต้องใช้โปรแกรมช่วยจัดสร้างชุดติดตั้งโปรแกรมนั้น เนื่องจากโปรแกรมที่เราสร้างขึ้นไม่ว่าจะใช้คอมพายเลอร์ตัวใด มักจะมีการเรียกใช้ routine จากไดนามิกไลบรารีต่าง ๆ หลายชุดด้วยกัน ในกรณีที่เราทำแผ่นติดตั้งโปรแกรมด้วยตัวเอง เราต้องรู้ว่า DLL ชุดใดบ้างที่โปรแกรมจะต้องใช้ เราต้องนำรวมไว้ในแผ่นติดตั้งที่เราทำด้วยตนเองด้วย ซึ่งยังไม่รวมถึงเครื่องกล (engine) อื่น ๆ ที่โปรแกรมดังกล่าวจะต้องใช้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโปรแกรมด้วย ดังนั้นการใช้โปรแกรมช่วยจัดทำชุดติดตั้งโปรแกรมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในยุคนี้ครับ